

Благовести - темељ смисла нашег постојања, темељ пуноће нашег бића

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 7. априла 2026. године, на Благовести, у Саборној цркви Светог архангела Михаила у Београду

У име Оца и Сина и Светог Духа, амин. Благословена си Ти међу женама и благословен је плод утробе Твоје – јесу речи, браћо и сестре, архангела које је упутио Пресветој Богородици. И заиста, благословена је Пресвета Богородица, благословена Духом Светим, промислом и вољом Божјом, љубављу Божјом, али и ми који верујемо у Христа као Спаситеља и Бога. И ми смо у Богородици и Богородицом благословени, јер је данас постављен темељ нашег спасења, данас је постављен темељ смисла нашег постојања, данас је постављен темељ пуноће нашег бића.

Бог, од кад је створио човека, позива га у заједницу, у загрљај, у сусрет. Позива га непрестано, а мало је оних који се том позиву предано и безрезервно препуштају и који му се одазивају. Хвала Богу, кроз историју су бројни и бројни свети људи који су препознали тај позив. И хвала Богу, и ми се њему одазивамо, иако слабашни, иако колебљиви, иако клецајући, али ипак имајући на устима ону велику и предивну реч: Верујем, Господе, помози моме неверју. Да, слаби смо, али знамо да је у Теби пуноћа и смисао. Знамо,

јер познајемо Пресвету Богородицу, јер је Она једна од нас, јер се Она у наше име одазвала Твом позиву и у наше име учинила да се uklони блокада и препрека која спречава благодат Духа Светог да уђе у наш живот и да га учини животом у Христу, животом у Духу Светом.

Благословена си Ти међу женама и благословен је плод утробе Твоје, Пресвета Богородице, јер си Ти – чувши надумни, несхватљиви и непојмљиви глас архангела који каже да ћеш бити осећена Духом Светим и да ћеш родити Оног који ће бити Син Божји, који ће се назвати Сином Божјим не случајно и не без разлога, него због тога што је Он љубав, што је Он Бог истине, Бог правде и Бог лепоте, што је Он онај који хоће да буде оно што смо ми, да постане један од нас како бисмо и ми могли учествовати у свему ономе што је Његово, а Он нам дарује – препознала да је у Богу Твом и Богу нашем, у Сину Твом и Спаситељу нашем, почетак и крај. Зато си без двоумљења на непојмљиво рекла: Иако не могу да разумем, не могу да схватим, нека буде по речи Твојој, нека буде по речи Божјој!

То једно да Пресвете Богородице на позив Христов учинило је да историја људског рода добије потпуни обрт. Мноштво позива који нам се упућују, мноштво вести које добијамо јесу немирне, разбијају и уносе сумњу и подозрење. То су вести које нису благе, које раздвајају, које чине да не осећамо, не знамо и не разумемо да смо једно у Христу, да не разумемо да смо једни другима потребни, да не можемо једни без других, да не разумемо да наше да Богу на позив Његов, на позив те благе вести, зависи од тога шта смо једни другима, зато што хоћемо не да буде воља Твоја, воља Твоја Господе, него да буде воља наша. Нека ми буде по речи Твојој јесу речи Пресвете Богородице у одговору на позив Божји. Дакле, не да буде како Она хоће и како Она разуме, не да буде у складу са Њеном логиком која сужава, која смањује и која спутава све, јер је логика људска, па кад хоћемо да буде по нашем, онда сужава и вољу Божју и логику Божју.

Блага вест упућена Пресветој Богородици, на коју је Она једанпут за свагда одговорила да у наше име и за све нас, има потребу да буде потврђивана, без обзира на све то, ипак на крају и од сваког од нас. И ми непрестано имамо пред собом упућену реч Божју, благу вест која нас позива да превазиђемо оквире свог постојања, оквире и логику свог бића, контекст нужности у који смо стављени као створена бића. Она нас непрестано позива на то да изиђемо из себе, да иступимо у себе и да се бацимо без остатка, слушајући реч Божју и позив Његов, у Његово наручје. То не можемо сами, не можемо својим силама и моћима, али засигурно можемо онда када прихватимо реч

Божју, када имамо поверење у Њега, када наша вера није тек некакав став, уверење, мишљење и идеологија, када ми не видимо себе искључиво и само као следбенике неке идеје, него када разумемо да је Бог наш личност која нас позива у заједницу, у однос са собом, у заједницу љубави, када имамо поверења у Њега и у Његову реч.

Много је, дакле, вести које слушамо свакодневно и које нам долазе са свих страна. Ма колико оне биле благе и добре, свака у себе носи и семе трулежности, јер ниједна није вечна и ниједна од њих не може да нам понуди вечни смисао и вечну радост. Како каже Свети Максим Исповедник, радост ако није вечна, ако не траје непрестано, и ако непрестано не узраста и нема динамику узрастања у себи – онда није радост. Дакле, свака вест која нам долази, изузев једне, носи у себи семе пролазности и трулежности, а само је једна блага вест, то је вест коју је примила Пресвета Богородица и која се једанпут за свагда определила за то да јој живот буде по вољи Божјој, а не по вољи Њеној. Исто тако, браће и сестре, и ми данас радујући се празнику Благовести, треба да кажемо одлучно да позиву Господа нашег, Женика који, ево, иде на страдање да би нам даровао живот.

На данашњи дан желим да вам обзнаним још једну благу вест, вест која је везана за Пресвету Богородицу. Наиме, на Спасовдан, ако Бог да, ми ћемо имати благослов да у нашем граду буде појас Пресвете Богородице, који се чува у манастиру Ватопед на Светој Гори. Тај ће нас појас водити у Спасовданској литији са нашом молитвом да нас Пресвета Богородица, опасујући својим појасом, опаше вером као непробојним штитом од сваког зла и од сваког непријатеља, вером као нашем препуштању вољи Божјој. То је појас који је Пресвета Богородица сама, својим рукама, исплела од камиље длаке и који је после Њеног уснућа предат апостолу Томи, а онда је кроз историју имао богато путовање од Јерусалима, преко Кападокије, Цариграда, Бугарске, а у једном периоду је био и у Србији. Свети кнез Лазар је тај појас са делом Часног крста поклонио манастиру Ватопед, где се и до дана данашњег чува у олтару манастирске саборне цркве. И ево, имаћемо благослов да игуман манастира Ватопеда са још десетином монаха буде у Спасовданској литији, а и неколико дана после тога у храму Светог Саве где ћемо моћи сви да се поклонимо и помолимо Пресветој Богородици и примимо благослов Њеног појаса. Нека је срећан и благословен празник!

spc.rs